

Keskkonnaministeerium
keskkonnaministeerium@envir.ee

Koopia: Maaelukomisjon
maaelukomisjon@riigikogu.ee

26.01.2021

Rahvaalgatusega „AITAB!“ esitatud ettepanekute põhjendused

Loomapäästegrupi (LPG) ja Eestimaa Loomakaitse Liidu (ELL) initsiatiivil korraldati rahvaalgatus loomakaitseaduse ja sellega seonduvate õigusaktide muutmiseks¹. Rahvaalgatusele andsid allkirja kokku 7191 isikut. Lisaks toetasid algatust mitmed juriidilised isikud (vastav nimekiri on esitatud Riigikogule). Ettepanekud on esitatud menetlemiseks Riigikogule ning 07.11.2020 toimus ka esimene maaelukomisjoni istung, kus selgus, et komisjon ei ole saanud tutvuda ettepanekute põhjendustega.

Keskkonnaministeeriumi vastutusala puudutavad järgmised ettepanekud:

ETTEPANEK NR 8 - Üleriigilise metsarahu (sh erametsades) kehtestamist loomade ja lindude pesitsusperioodil (15.03 – 15.08);

ETTEPANEK NR 9 - Riikliku metsloomade taastuskeskuse-haigla ja tugipunktide loomist. Kõikide abitus olukorras olevate loomaliikide (sh suurulukite) ravimist ja rehabiliteerimist;

ETTEPANEK NR 15- Jahikoerte treenimise regulatsiooni kehtestamist, sh treenimise keelamist elusloomadega;

Alljärgnevalt on esitatud ettepanekute põhjendused:

1. Üleriigilise metsarahu (sh erametsades) kehtestamine loomade ja lindude pesitsusperioodil alates 15.märts kuni 15.august

Täna ei kehti raierahu paraku erametsades ning loomade-lindude poegimis- ja pesitsusaegu arvestamata teostatud raiete tõttu hukub palju linde ja loomi. Raierahu kehtestamine tagab lisaks loomakaitseadusele ka looduskaitseaduses ja metsaseaduses sätestatud eesmärkide täitmise (sh pesitsusaegne häirimise keeld). Lisaks ei ole seni kehtestatud raierahu periood ka riigimetsades piisav, arvestades, et aktiivseimad lindude ja loomade pesitus- ja poegimisajad ning järglaste üleskasvatamise ajad jäävad ajavahemikku 15.03-15.08. Sel põhjusel peaks olema raierahu ajaga hõlmatud kogu kevade ja suve periood.

Tuleb märkida, et loomade ja lindude häirimist ja hukkumist põhjustavad lisaks raietetöödele ka muud suuremahulised tegevused metsades – sh muu majandustegevus, sõjalised õppused. Sel põhjusel peab olema keelatud igasugune selline suuremahuline tegevus, mis häirib

---

¹ Kättesaadav aadressil <https://rahvaalgatus.ee/initiatives/84efbf9-b3ee-4aa2-96d8-298301cabb07>

märkimisväärselt loomi ja linde nende pesitus- ja poegimisaegadel ning poegade üleskasvatamise ajal.

2. Riikliku metsloomade taastuskeskuse-haigla ja tugipunktide loomine. Kõikide abitus olukorras olevate loomaliikide (sh suurulukite) ravimine ja rehabiliteerimine

Metsloomade eduka taastusravi eesmärk on ravida ning tagasi loodusesse vabastada erinevatel põhjustel hätta sattunud metsloomi ning see on osa üldisest loodushoiust. Eestis puudub täna riigi poolt loodud koht vigastada saanud või haigete metsloomade professionaalseks ravimiseks (sh haiguste diagnoosimiseks) ja rehabiliteerimiseks ning enamasti on metsloomade ravi korraldamine ja rehabiliteerimine otseselt vabatahtlike ühingute õlul ning saab toimuda vaid juhul, kui vabatahtlikul ühendusel on olemas vastav võimekus ja koostöö veterinaaridega. Tihti jäävad viga saanud loomad paraku surema ja abi ei saa. Tuleb nentida, et suur-ulukite, sh kiskjaliste abistamine ja rehabiliteerimine on seejuures olematu. Keskkonnaagentuuri 2012-2021 suurkiskjate kaitse- ja ohjamise tegevuskava² kohaselt alates 2010. aastast karupoegi ei rehabiliteerita vajaduse puudumise tõttu ning kavas on nähtud ette vajadus koostada looduskaitsega tegelevate ametnike tarbeks juhend, mis peaks lähtuma põhimõttest, et emata jäänud karupoegi loodusesse tagasiviimise eesmärgil ei rehabiliteerita. Oleme arvamisel, et see juhend ei ole kooskõlas õigusaktidega. Kava kohasel ongi suurkiskjatest rehabiliteeritud kõige enam karusid, kuna talipesas olevad emakarud jätavad oma väikesed pojad inimesepoolse häirimise korral maha. Juhime tähelepanu, et Eestis on karupoegade rehabilitatsioon toimunud aastatel 1998–2010 ning kokku on selle aja jooksul rehabiliteeritud umbes 40 karu ning neist enamus rehabiliteeriti Nigula metsloomade turvakodus, mis kahjuks likvideeriti 2010. aastal. Seega rehabilitatsiooni vajadus on ilmne ja abivajajate hulga kahenemist pole alust arvata, arvestades, et teated talipesast leitud karupoegade kohta on suurenenud ning tihti just raietööliste tegevuse tõttu on ema talipesast lahkunud ja pojad maha jätnud. Oskamatu rehabilitatsioon (inimpeglikkuse säilitamise suutmatust) ja teadmiste-oskuste puudumine ei saa aga olla rehabiliteerimisest keeldumise põhjuseks.

Probleemiks on lisaks eelnevale ka see, et loodusest eemaldatud loomi ei lasta tihti loodusesse tagasi ning nende edasine elu korraldatakse loomaaias või loomapargis ning põhjuseks on sageli professionaalsete rehabiliteerimise võimaluste puudumine (ei suudeta säilitada looma inimpeglikkust). Peame õigeks, et ennekõike tuleb luua loomale võimalus loodusesse tagasi saamiseks, mitte korraldada looma edasine elu loomaaias. Metsloomade rehabilitatsiooni eesmärk ei ole ega saa olla metsloomade inimestest sõltuvateks muutmine.

Riigil on otsene kohustus haigete ja viga saanud metsloomade elujõulisuse taastamiseks ja rehabiliteerimiseks ning seda sõltumata liigist, samuti isendi kaitse alla kuulumisest. Viga saanud ja rehabiliteerimiseks kõlbulike loomade hulk on suur ning täna tegutsevad ühingud ei suuda vajalikus määras (teatud liikidele üldse mitte) abi osutada (põhjuseks nii ressursside, teadmiste, oskuste, kui professionaalsete koostööpartnerite puudus). Vajadus riikliku ja aktiivselt tegutseva taastuskeskuse-haigla järele on sel põhjusel pakiline. Seejuures peab olema loomade ravimine võimalikult looma leiukohale (probleemile) lähedal, mis tähendab, et riigi poolt tuleb luua asjakohased kohalikud tugipunktid. Oleme seisukohal, et vabatahtlikel ühendustel peaks olema metsloomade ravimisel ja rehabiliteerimisel pigem abistav roll ning põhiline tegevus peab olema korraldatud riiklikus keskuses-haiglas.

---

² https://www.keskkonnaagentuur.ee/failid/SK_tegevuskava_2012-2021_lopp.pdf

3. Jahikoerte treenimise regulatsiooni kehtestamist, sh treenimise keelamist elusloomadega

Kuigi kehtiv õigus peaks käsitlema lubamatuna jahikoerte treenimist elusloomadega, on loomakaitsjate praktikas ette tulnud juhtum, kus jahikoeri treeniti kinnises aedikus olnud metssiga saagina kasutades. Seejuures toimub kirjeldatud tegevus jätkuvalt ning Eesti Jahikoerte Tõuühing reklaamib vastavaid võimalusi oma kodulehel (toimub Alaveres Harjumaal). Ka viidatud juhtumil pidasid politsei ja prokuratuur seda lubatavaks, sest sellise korra oli tõuühinguna tegutsev mittetulundusühing kehtestanud oma enda eeskirjas ning ühingu liikmete poolt sellist jahipidamist pidas prokuratuur eeskirjast lähtuvalt lubatavaks. Esmalt ei saa mittetulundusühingu eeskirja reeglid olla vastuolus õigusnormidega ning ilmselgelt ei saa neile eeskirjadele tugineda, kui õigusnormides on otsesõnu keelatud loomale kannatuste ja välditava valu tekitamine ning selline tegu on karistatav (LoKS § 4 lg 1, § 66²). Jahikoerte treenimiseks ei ole erandit kehtestatud.

Selliste looma julma kohtlemise kaasa toovate treeningviiside vältimiseks tuleb kehtestada jahikoerte treenimise normid õigusaktiga (milleks ei ole pelgalt mittetulundusühingu eeskiri) ning muuhulgas tuleb kehtestada treeninguks lubatavad viisid.

Lugupidamisega

Pille Tees
Eestimaa Loomakaitsse Liit
pille@loomakaitse.eu

Heiki Valner
MTÜ Loomapäästegrupp
heiki@animalrescue.ee